

קו לחינוך

הקו שלך למידע חינוכי

גיליון 442 ♦ ה' ניסן תשס"ח-יב' ניסן תשס"ח ♦ 17.4.2008-10.4.2008 ♦ משוגר למנויים בלבד
מו"ל ועורכת: סיגל בן-ארצי | עריכה: מיכל חביב | המערכת: זהבית 4 יבנה | טל. 03-6354484 | פקס. 03-6354490

משרד החינוך; מועדי ב' של הבגרויות לא יבוטלו הקיץ

במועד א' לפני מועד ב'. התלמידים שייגשו בכל זאת למועד ב', יעשו זאת רק על סמך ההרגשה שלא הצליחו בבחינות במועד א'.

משה"ח מסר בתגובה, כי אינו מתכוון לערוך שינויים במועד ב' של בגרויות הקיץ.

מועדי ב' באנגלית ובמתמטיקה מונהגים במערכת החינוך מאז שנת 2001. אשתקד השיגו זכאות לבגרות בזכות מועדי ב' למעלה מ-3,000 תלמידים.

לאחרונה התפרסמה ידיעה בכלי התקשורת, כי משה"ח שוקל לבטל הקיץ את מועדי ב' של בחינות הבגרות. כידוע, בשל שביתת ארגון המורים יסתיימו מועדי א' של הבגרויות רק ב-10 ביולי, ומועדי ב' במתמטיקה ובאנגלית יתקיימו פחות משבוע אחר כך. עובדה זו מעמידה בסימן שאלה את יעילותם של מועדי ב' השנה, מכיוון שלתלמידים יהיה זמן קצר מאוד להתכונן לבחינות. כמו כן, בשל התארכות שנת הלימודים, לא יספיקו כנראה הבוחנים, שרובם הם מורים בתיכונים, לבדוק את הבחינות

משרד האוצר מבטיח; לא ייפגעו זכויות המורים היוצאים לשנת שבתון בתשס"ט

בתשובה לביור שערך קו לחינוך בנושא זה, נמסר ממשרד האוצר, כי בשנת הלימודים הבאה לא ישתנו תנאי היציאה לשבתון של המורים. עוד נמסר ממשרד האוצר, כי הממונה על שוק ההון פנה למנהלי קרנות ההשתלמות של ארגוני המורים בבקשה לתקן את תקנון הקרנות, כך שישקף נכונה את המגיע לכלל המורים שחוסכים בהן.

הסתדרות המורים וארגון המורים מפרסמים לאחרונה הנחיות סותרות למורים בנושא היציאה לשנת השבתון בתשס"ט. מזכ"ל הסתדרות המורים הודיע בשבוע שעבר במודעות בעיתונים, כי הממונה על שוק ההון במשרד אוצר, ידן ענתבי, הבטיח שלא תהיה פגיעה בזכויות המורים היוצאים לשבתון בשנה הבאה. לעומת זאת, ממליץ למורים יו"ר ארגון המורים, רן ארז, באתר הארגון, שלא לצאת לשבתון בשנת הלימודים הבאה. לטענתו, המורים שייצאו לשנת שבתון עלולים למצוא את עצמם ללא שכר מקרן ההשתלמות וללא מקום עבודה לחזור אליו. יו"ר ארגון המורים מביא סימוכין לדבריו ממסמך, שעליו חתום הממונה על שוק ההון באוצר. במסמך מורה ענתבי להאריך את התנאים הנוכחיים, שמעניקות קרנות ההשתלמות של המורים, בשלושה חודשים בלבד. תוקפה של ההארכה יסתיים בסוף חודש יוני 2008. ארז גם מציין, כי ארגון המורים יכריז סכסוך עבודה בנושא הפגיעה בקרנות ההשתלמות של המורים, המממנות את היציאה לשנת שבתון. לטענתו, השינויים שמתכוון האוצר לערוך בקרנות הם פגיעה חמורה בתנאי עבודתם.

ארגוני ההורים; אין להורים ייצוג הולם במועצה הציבורית הארצית להורים שהושקה השבוע

השבוע הושקה ב"ועידת ירושלים להורים", שהתקיימה בתיאטרון ירושלים, "המועצה הציבורית להורים בישראל". המועצה היא גוף התנדבותי ארצי, שיזמו ארגונים וגופים מתחומי החינוך והקהילה. מטרתה המוכרזת של המועצה הן "לפעול עם ההורים ולמענם - להכרה בהם, לחיזוקם, ולעיגון מעמדם". ליוזמה שותפים גם משה"ח והמשרד לביטחון פנים. לכאורה מדובר ביוזמה שאחת ממטרותיה המרכזיות היא לתת ביטוי להורים במערכת החינוך, לאחר תקופה ארוכה שקולם אינו נשמע בצורה מאורגנת. למרות זאת, טוענים ועדי ההורים היישוביים, כי במועצה החדשה לא ניתן כמעט ייצוג להורים ולנציגי הוועדים. לטענת ראש ועד ההורים העירוני בירושלים, אתי בנימין, ועידת ירושלים להורים והקמת המועצה יוצרים אווירה נעימה, אך מעודדים למעשה בריחה מחשבון נפש אמיתי על מקומם של ההורים במערכת החינוך.

2008 (המלחמה), 2008 (המלחמה), 2008 (המלחמה) ... 2008 (המלחמה)

זה הזמן, להתחבר אל "הלב הישראלי" שבכם!

בעיקר עכשיו... לקראת שנת ה-60 לישראל.

- ♥ פעילות ייחודית למיחוג ערכי של ביה"ס
- ♥ הפקת "הלב" של ביה"ס בשילוב פעילות ערכית וחינוכית
- ♥ העצמה כוללת למורים, לתלמידים ולקשרי קהילה
- ♥ מימד נוסף לאירועים חברתיים
- ♥ פעילות חונן עניפה
- ♥ ערכות לימוד והפעלה מיוחדות

www.israelinfo.org
לפרטים והזמנות: טלפקס. 09-7740747, נייד. 052-6237280

מחקר; יישום התוכנית להקטנת הכיתות יצריך תוספת של 17 אלף מורים

מתאימה של הכשרת מורים במכללות ובאוניברסיטאות. החוקר מביע חשש, כי אם לא תתקיים היערכות כזו, תיאלץ מערכת החינוך להכשיר מועמדים ברמה נמוכה, שבמצב שונה לא היו מתקבלים ללימודי הוראה. החוקר מזכיר, כי גם כיום מתקשה מערכת החינוך לגייס מועמדים איכותיים להוראה. כמו כן מביע החוקר חשש, כי המחסור במורים שיווצר בשל ההחלטה לצמצם את מספר התלמידים בכיתות, יפגע באיכות ההוראה ביישובים החלשים. לדבריו, יישובים אלה יפסידו בתחרות על המורים הטובים עם היישובים המבוססים. על פי המחקר, 2.1 מיליארד שקלים מתוך התקציב ליישום התוכנית, יהיו הוצאה שוטפת שתתווסף מידי שנה. הוצאה זו מיועדת לשכר מורים עבור שעות ההוראה, שיתווספו למערכת החינוך כתוצאה מיישום התוכנית. עלות נוספת, בסך כ-3.8 מיליארד שקלים, היא הוצאה חד-פעמית, המיועדת לבינוי הכיתות הנוספות. על פי המחקר, תידרש תוספת של כ-7,500 כיתות; 5,800 בחינוך היסודי ובחטיבות הביניים, ו-1,650 בחטיבה העליונה. בנוסף, מעריך המחקר את העלות הכוללת של הכשרת 17 אלף המורים בכ-3.4 מיליארד שקלים.

מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל פרסם השבוע מחקר, המעריך את עלות יישום החלטת הממשלה להקטין את מספר התלמידים בכיתה ל-32. המחקר מעריך את העלות בסכום הנע בין 5.7 ל-9.3 מיליארד שקלים. את המחקר ערך החוקר והכלכלן נחום בלס. החוקר ערך סימולציות, שבאמצעותן קבע את משאבי התקציב וכוח האדם שיידרשו ליישום ההחלטה, אם תתבצע בשתי דרכים – "מחמירה" ו"מצמצמת". הדרך המחמירה מחייבת יישום מלא של התוכנית בכל המוסדות. הדרך המצמצמת, שבמסגרתה עלויות יישום התוכנית יקטנו כמעט במחצית, כוללת צעדי התייעלות שונים של משה"ח. כך למשל ניתן, על פי הדו"ח, לחסוך מאות מיליוני שקלים, אם יפוצלו אלפי כיתות בבתי"ס קטנים רק בחלק ממקצועות הלימוד. לדעת החוקר, מימוש החלטת הממשלה בכל מערכת החינוך מצריך תוספת של 14 אלף משרות הוראה מלאות, אם יישאר היקף המשרה הנוכחי בתוקפו. כשמביאים בחשבון גמולים שונים, המפחיתים את היקף שעות ההוראה בפועל, מדובר בתוספת של כ-17 אלף מורים בעשר השנים הבאות. החוקר סבור, כי תוספת כה גדולה בכוח האדם מחייבת היערכות

תוכנית חדשה למניעת אלימות ויצירת סמכות בית ספרית

כללים מצד התלמידים. הטיפול מושתת על שיחה בין המורה לתלמיד, שבה נקבע ביניהם הסכם התנהגות מחייב ומתועד. המורה יוכל לבחור את רמת הטיפול בהתאם לחומרת מעשהו של התלמיד או הישנותו. המורה יסייע לתלמיד לבנות "ארגז כלים", שבעזרתו יתמודד בעתיד עם מצבים דומים בלי להפך את כללי ביה"ס. את התוכנית יציג בתערוכה מנכ"ל עמותת חינוך לחיים, עופר אל יגור.

בתערוכת "חינוך בישראל 2008", שתתקיים ב-27-28 באפריל, תציג עמותת "חינוך לחיים" תוכנית חדשה שפיתחה ליצירת סמכות בית ספרית. מהעמותה נמסר, כי התוכנית משלבת בין סמכות ואכיפת כללים ללא פשרות, לבין גילוי יחס אמפתי לתלמיד והעצמתו. עוד נמסר, כי התוכנית מעניקה למורה כלים של "עשה" ו"אל תעשה", ומודלים יישומיים לניהול אינטראקציה עם התלמידים. התוכנית מציעה למורה שלוש רמות טיפול במקרים של הפרת

עת הדעת TIME TO KNOW

חברת "עת הדעת" מפתחת מערכת למידה חדשנית בתחום החינוך המתקשב. אנו מחפשים את הטובים ביותר.

מומחים/ות בהוראת מתמטיקה ובפיתוח חומרי למידה במתמטיקה

- תואר שני לפחות בחינוך מתמטי או במתמטיקה
- ניסיון בהוראת המתמטיקה (רצוי בבי"ס יסודי)
- ניסיון בפיתוח חומרי למידה
- יצירתיות, עבודה בצוות, נכונות להתמודדות מאתגרת

נא שלחו קורות חיים לדוא"ל: jobs@TimeToKnow.org

סודיות מלאה מובטחת

דו"ח בנק ישראל; יש להנהיג העדפה מתקנת בהקצאת המשאבים בתיכונים

במתמטיקה, דומה לאחוז הנבחנים במגזר היהודי. לעומת זאת, עדיין נמוך בהרבה אחוז התלמידים מהמגזר הערבי, הנבחנים ברמה מורחבת באנגלית, מאחוז התלמידים במגזר היהודי.

רמת ההכנסה משפיעה על איכות הבגרות

הדו"ח מצא, כי ההישגים בבגרות של התלמידים, שמשפחתם שייכת לחמישון ההכנסה העליון, גבוהים בהרבה מאשר ההישגים של התלמידים, שמשפחתם שייכת לחמישון ההכנסה התחתון. פער זה בהישגים כמעט ולא הצטמצם מאז שנות ה-90. לדוגמה; בשנת 1993 קיבלו 52% מבעלי הזכאות לבגרות, השייכים לחמישון ההכנסה העליון, ציון גבוה מ-80 בבגרות במתמטיקה, לעומת 40% בלבד מהתלמידים בחמישון התחתון. בשנת 2005 קיבלו כ-70% מהתלמידים בחמישון העליון ציון גבוה מ-80 בבגרות במתמטיקה, לעומת 60% מהתלמידים בחמישון התחתון.

בגרות איכותית יותר לתלמידי מרכז הארץ

על פי הדו"ח, לא הצטמצם גם הפער באיכות תעודת הבגרות בין בוגרי בתי"ס במרכז ובתי"ס בעיירות הפיתוח. לדוגמה; במחוז תל אביב קיבלו ב-1993 51% מהזכאים לבגרות ציון גבוה מ-80 בבגרות במתמטיקה, ובעיירות הפיתוח - כ-37% בלבד. ב-2005 קיבלו 67% מהזכאים לבגרות במחוז תל אביב ציון גבוה מ-80 בבגרות במתמטיקה, ובעיירות הפיתוח כ-48% מהתלמידים בלבד. מנתונים אלה עולה, כי הפער בין התלמידים מהמרכז והתלמידים מהפריפריה התרחב מ-14% ל-19%.

הדו"ח גם מצא, כי שיעור הזכאות לתעודת בגרות בקרב תלמידים ממשפחות חד הוריות נמוך יותר ב-8% משיעור הזכאות של תלמידים ממשפחות שבהן שני הורים.

עוד מצא הדו"ח, כי בין השנים 1993-2005 הצטמצם הפער בשיעור הזכאות לבגרות בין תלמידים שהוריהם נולדו בארץ, לבין תלמידים, שהוריהם נולדו באסיה או באפריקה. פער זה עומד כיום על פחות מ-2%.

הדו"ח השנתי של בנק ישראל, שהתפרסם בשבוע עבר, ייחד פרק לנושא "ההרכב החברתי-כלכלי של התלמידים והשפעתו על הישגיהם בבחינות הבגרות".

הדו"ח מצא, כי המאפיינים החברתיים-כלכליים של התלמידים מסבירים במידה מכרעת את הפערים בהישגיהם בבחינות הבגרות. כך לדוגמה מצא הדו"ח, כי שיעור הזכאות לבגרות בקרב תלמידים יוצאי אתיופיה במגזר הממלכתי-דתי, נמוך ב-8% משיעור הזכאות בקרב שאר התלמידים במגזר זה. את הפער בהישגי התלמידים האתיופיים, מייחסים עורכי הדו"ח למשתנים חברתיים-כלכליים. משתנים אלה הם רמת ההשכלה הנמוכה של האם ורמת ההכנסה הנמוכה של המשפחה. ממצא זה וממצאים נוספים המפורטים בדו"ח, ממחישים לדעת מחבריו את הצורך בנקיטת מדיניות של העדפה מתקנת בהקצאת המשאבים לתיכונים. הדו"ח ממליץ לממשלה להנהיג בתיכונים תקצוב המבוסס על מדד הטיפוח, כמו שנהוג בחינוך היסודי, בניגוד לתקצוב הכמעט אחיד המונהג כיום.

הנשירה צומצמה בזכות הבנות

הדו"ח עקב אחר שיעור הנשירה ממערכת החינוך בקרב תלמידי כיתות ט'-י"ב בין השנים 1993 ו-2005. הדו"ח מצא, כי שיעור הנשירה במגזר היהודי ירד בשנים אלו מ-6% ל-4.8%. בחינוך הערבי ירדה הנשירה בשיעור גבוה יותר - מ-10.5% ל-7.4%. הדו"ח מייחס את הירידה בנשירה בחינוך הערבי בעיקר לעלייה התלולה בתקופה זו באחוז הבנות הלומדות בתיכון. על פי הדו"ח, אחוז הנשירה בקרב תלמידות התיכון במגזר הערבי הוא כמעט אפסי. לעומת זאת, עדיין גבוה אחוז הנשירה של הבנים במגזר זה.

הדו"ח צופה, כי עם החלתו המלאה של חוק חינוך חובה עד י"ב, בשנת תש"ע, יצומצם עוד יותר אחוז הנשירה בקרב התלמידים, ובמיוחד בחינוך הערבי.

הפער בין המגזרים התרחב

הדו"ח מצא, כי מאז שנות ה-90 התרחב הפער בין בוגרי בתי"ס היהודים והערבים בשיעור הזכאות לבגרות. בחינוך היהודי הממלכתי והממלכתי-דתי עלה שיעור הזכאות בקרב

בוגרי י"ב בין השנים 1993-2005 ב-13% מ-49% ל-62%. לעומת זאת, בחינוך הערבי עלה בשנים אלו שיעור הזכאות לבגרות ב-11% בלבד - מ-37% ל-48%. בתוך החינוך הערבי שיעור הזכאות לבגרות הגבוה ביותר הוא של התלמידים הנוצרים, והוא דומה לשיעור הזכאות במגזר היהודי. אחריהם מדורגים התלמידים הדרוזים, התלמידים המוסלמים, ולבסוף - התלמידים הבודאים. על פי הדו"ח, המדרג בשיעור הזכאות לבגרות במגזר הערבי תואם למדרג החברתי-כלכלי של התלמידים.

עם זאת מצוין הדו"ח, כי מאז שנות ה-90 חלה עלייה ניכרת בשיעור התלמידים מהמגזר הערבי העומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות. כמו כן חל גידול משמעותי באחוז התלמידים מהמגזר הערבי, הנבחנים לבגרות במתמטיקה ובאנגלית בהיקף של 4-5 יחידות לימוד. אחוז התלמידים מהמגזר הערבי הנבחנים ברמה מורחבת בבגרות

אחוז המכללה האקדמית לחינוך
הקמפוס האקדמי אחוז

תואר שני M.Ed. "מוסמך בחינוך ובהוראה"

תרבות עם ישראל והוראתה

ראש התכנית: פרופ' נעמה צבר בן יהושע

תכנית יחידה מסוגה, המשלבת בדרך של חשיבה פלורליסטית, ביקורתית וחקרנית בין תחומי הדעת של תרבות עם ישראל ולימודי החינוך. מטרת התכנית: להעמיק את היקף הידע בבתי הספר באמצעות מורים חדורי שלוחות למעשה החינוכי **יום לימודים בשבוע**

מינהל מערכות חינוך

ראש התכנית: פרופ' שלמה שרון

מטרת התכנית להכשיר בעלי תפקידים לניהול ולהובלה של מערכות חינוך פורמאליות ובלתי פורמאליות **לימודים: יום וחצי בשבוע**

תכניות מיוחדות להכשרת אקדמאים להוראה

להרשמה ופרטים נוספים: **3622*** שלוחה 2
מזר מידע והרשמה **08-8588016**
www.achva.ac.il rishum_a@achva.ac.il

■ באשקלון; מרכז הפסג"ה יהפוך ל"כיכר תקשוב" – במרכז הפסג"ה באשקלון מתקיים, זו השנה השנייה, ניסוי במסגרת גף ניסויים ויזמות של משה"ח. מטרת הניסוי היא להפוך את המרכז ל"כיכר תקשוב", שתנחה ותרצה את ההוראה המתקשבת בבתי"ס ובגנים בעיר.

במסגרת הניסוי מלמדים מדריכי מרכז הפסג"ה את צוותי המורים והגננות באשקלון כיצד ניתן לשלב את טכנולוגיות המחשב בהוראה. כמו כן מפתחים מדריכי המרכז פורטל אינטרנטי לחדשנות מתקשבת בחינוך. בפורטל מרוכזים מאגרים של מערכי שיעור ופעילויות המשלבים תקשוב. כמו כן מרוכזים בפורטל כלי הערכה לבחינת תוכניות לימודים מתקשבות ולבדיקת השליטה במיומנויות התקשוב של התלמידים. הפורטל כולל גם פורום, שבו יכולים אנשי החינוך להיעזר במדריכי הפסג"ה, קישורים לאתרי בתי"ס היסודיים בעיר, מדריכים לתוכנות האופיס ועוד.

במסגרת הניסוי ערך המרכז בשנת הלימודים שעברה "יריד תקשוב". ביריד הציגו 15 מוסדות חינוך בעיר יוזמות חינוכיות שפיתחו, המשלבות מחשב ואינטרנט. יריד דומה יתקיים גם השנה. כמו כן ערך המרכז מספר מפגשי שיח ולמידה בנושא תקשוב למורים וגננות, הנקראים "מגדלי תצפית". במפגשים הוצגו בפני אנשי החינוך חידושים טכנולוגיים, שניתן לעשות בהם שימוש בהוראה, ופרויקטים מתקשבים שפותחו במוסדות חינוך בארץ ובעולם. לניסוי במרכז שותפים 4 בתי"ס יסודיים באשקלון, שחתמו על אמנה ובה הם מתחייבים לשלב את התקשוב בהוראה. כמו כן שותפים לניסוי 12 גני ילדים. הגננות השתתפו בהשתלמויות במרכז, ומקבלות ממנו סיוע בהטמעת התקשוב בגניהן. במרכז הפסג"ה גם הוקם צוות מחקר ופיתוח, הבונה בימים אלה מודל לגן קהילתי מתקשוב. עם תום הניסוי, בעוד כשלוש שנים, יתועדו ב"ספר ניסוי" התובנות, הידע והכלים שנרכשו במהלכו. הספר ישמש כמדריך להקמת כיכרות תקשוב דומות במרכזי פסג"ה נוספים.

■ בחורפיש; הושק פרויקט "הכיתה החכמה" – משה"ח ורשת אורט העולמית השיקו בשבוע שעבר את פרויקט "הכיתה החכמה" בביה"ס המקיף ביישוב הדרוזי חורפיש, שבגליל העליון. במסגרת הפרויקט, הותקנו בביה"ס 10 כיתות חכמות. כמו כן הוענקו לביה"ס 35 מחשבים ניידים המחוברים לאינטרנט. ממחוז צפון נמסר, כי עלות הפרויקט בביה"ס נאמדת בכחצי מיליון ש"ח. כל כיתה חכמה כוללת מסך, המשמש כלוח אינטראקטיבי. המסך מחובר למקרן ולמחשב של המורה. על המסך ניתן להקרין מצגות, קבצי וידאו ותוכנות שונות.

בטקס השקת הכיתה החכמה השתתפו; מנהלת מחוז צפון, אורנה שמחון, ראש המועצה המקומית חורפיש, ריכאד חיראדין, מנכ"ל אורט העולמי, רוברט זינגר, נכבדים מהיישובים הדרוזים בצפון ובאזור חיפה ועוד. פרויקט הכיתה החכמה הושק לפני כחודשיים גם בביה"ס כדורי שבגליל התחתון. במהלך החודשים הקרובים יצטרפו לפרויקט תיכון שיפמן בטירת הכרמל, בי"ס שער הנגב שליד שדרות, מקיף א' בבאר שבע וביה"ס הניסויי במשגב.

■ בנשר; יום מתקשב לבתי"ס היסודיים – תלמידי כיתות ד'-ה' בכל בתי"ס היסודיים בנשר, השתתפו בשבוע שעבר ביום מקוון בשם "בר מצווה לעיר נשר". היום המקוון היה שיאה של פעילות לימודית בת שלושה חודשים בנושא "היישוב שלי", שהתקיימה בבתי"ס.

במהלך היום המתקשב התרכזו התלמידים במעבדות המחשבים בבתי"ס, פתרו חידות מתקשבות בנושא העיר נשר, וערכו ראיונות וירטואליים עם תושבים מהיישוב. בפתרון החידות השתמשו התלמידים במאגר המידע של אתר האינטרנט העירוני ואתרים נוספים. מערייית נשר נמסר, כי השנה שודרגו מעבדות המחשבים בכל בתי"ס היסודיים בעיר, בהשקעה של שלושה מיליון ש"ח. היום המקוון נערך בסיוע הפיקוח על התקשוב במחוז חיפה ומפקחי בתי"ס.

מכללת גורדון מזמינה

**לכנס ה-11 בנושא:
"מוח, למידה ולקות למידה"**

**שילוב תלמידים
בעלי לקות למידה
בחינוך הרגיל:
מתכון להצלחה!?**

**ביום ראשון, ח' בניסן תשס"ח,
19:15-15:00, 13.4.2008
בגורדון, המכללה האקדמית לחינוך,
רח' טשרניחובסקי 73,
כרמל צרפתי, חיפה**

להרשמה מוקדמת נא לשלוח המחאה בסך 30 ש"ח לפקודת:
"מכללת גורדון לחינוך" עבור "כנס מוח"
העלות לנרשמים ביום הכנס: 40 ש"ח
מספר המקומות מוגבל

תכנית הכנס:

15:30-15:00 התכנסות

15:45-15:30 ברכות:

ד"ר צפורה אשרת, ראש המכללה האקדמית לחינוך גורדון, חיפה

יו"ר הכנס: **ד"ר ברכה קיטה**, ראש המסלול לחינוך מיוחד, גורדון המכללה האקדמית לחינוך

16:30-15:45 שילוב: תפיסות והיבטים רפואיים
פרופ' עמנואל תירוש, מנהל המכון להתפתחות הילד במרכז הרפואי בני ציון, חיפה

17:15-16:30 לעוף מבעד לעננים מבלי להיתקל בהר
פרופ' לאה קוזמינסקי, ראש רשות המחקר במכון מופ"ת
וראש מסלול ביה"ס ללימודים מתקדמים, מכללת קיי

17:45-17:15 הפסקה

18:15-17:45 מרכיבים בידע המקצועי של מורים בעלי לקויות למידה בראשית דרכם
ד"ר חנה בר-תקווה, המסלול לחינוך מיוחד, גורדון המכללה האקדמית לחינוך

18:45-18:15 תוכנית מערכתית להכללת תלמידים לקויי למידה בבית הספר
גבי דסי סגל וגבי דליה שלומי, המסלול לחינוך מיוחד ותוכנית אבחון דידיקטי,
גורדון המכללה האקדמית לחינוך

19:15-18:45 השתלבות בשותפות: מנין ולאן?
גבי סמדר מליחי, מפקחת ארצית בנושא השילוב, משרד החינוך
גבי דברת עיני, מפקחת חינוך מיוחד במחוז חיפה, משרד החינוך

לברורים: 04-8590111, 04-8590104

ט ש ר נ י ח ו ב ס ק י 7 3 ח י פ ה
גורדון. אקדמיה שהיא בית.

■ **מכשירים את פרחי ההוראה להתמודד עם מצבי טראומה** – מכללת גורדון עורכת בימים אלה לסטודנטים להוראה סדרת מפגשים בנושא התמודדות עם מצבי טראומה. המפגשים מקנים לסטודנטים כלים להתמודדות עם תלמידים הנתונים במצבי לחץ וחירום וחווים טראומה. כהכנה לסדרה נפתחה במכללה תערוכת ציורים של תלמידי חטיבת הביניים דנצינגר בקריית שמונה, בשם "לחיות על הגבול". התלמידים ציירו את הציורים לאחר מלחמת לבנון השנייה, במסגרת פרויקט טיפולי שאיפשר להם לבטא את רגשותיהם ללא מילים. את סדרת המפגשים פתחה הרצאה של פרופ' מולי להד, נשיא

מרכז "משאבים" בקריית שמונה, שיזם את הפרויקט בבי"ס דנצינגר. להד הרצה לסטודנטים כיצד ניתן להסתייע בדמיון במצבי משבר, והביא לדבריו סימוכין ממחקר שערך. אחד מממצאי המחקר הוא, שילדים שעסקו בשעות הפנאי בפעילות אומנותית, כמו נגינה, ציור, רקמה וריקוד, פיתחו פחות תסמינים פוסט-טראומטיים במצבי חירום מילדים אחרים. לאחר ההרצאה נערכו סדנאות, שבהן הונחו הסטודנטים, כיצד לנתב תלמידים במצבי חירום להביע את רגשותיהם באמצעים אומנותיים. את הסדנאות הנחתה לימור וישינסקי, ששימשה כמנהלת חטיבת הביניים דנצינגר בתקופת מלחמת לבנון.

כדאי לדעת

■ **מודל להטמעת הגישור אצל כלל התלמידים בביה"ס** – עליית רמת האלימות בבתי"ס הביאה בשנים האחרונות מורים לא מעטים ללמוד גישור. מורה שהשתלם בגישור מכשיר בדרך כלל בביה"ס שלו קבוצת תלמידים מגשרים, המיישבים סכסוכים בין חבריהם. לטענת המגשרת ומנהלת עמותת תורת האילוצים לחינוך, גילה גלטר, רק קבוצה קטנה ומובחרת של תלמידים זוכה ללמוד את תהליך הגישור בדרך זו. כך קורה שהתלמידים המעורבים בסכסוך, אינם מפנימים את תהליך הגישור ומטרותיו, אלא מרוכזים בתוצאה הסופית בלבד. גלטר מציעה מודל משופר לגישור, שאותו יכול המורה להקנות לכלל התלמידים בביה"ס. מדובר במודל המבוסס על תורת האילוצים (Theory of Constraints). לדבריה, המודל הופך את התפיסה הגישורית לנגישה לכלל התלמידים, ומטמיע אותה אצלם כדרך חיים. המודל מאפשר התבוננות עצמית של התלמיד במצבים בעייתיים, הדורשים קבלת החלטות. כמו כן המודל מכשיר את התלמיד להתמקד בצרכים החשובים שלו, ולהיות מודע לכך שקיימת יותר מדרך אחת לממש אותם.

לדברי המגשרת, תורת האילוצים מספקת כלים לתהליכי חשיבה שיטתיים וסדורים, שבאמצעותם ניתן לתאר בצורה פשוטה את כל הפרטים של מצב הקונפליקט. במסגרת המודל, התלמיד נדרש להבין שלושה מושגים בלבד – רצון, צורך ומטרה משותפת. כמו כן התלמיד נדרש להציג לעצמו חמש שאלות כדי לתאר את מצב הקונפליקט. על השאלות ניתן לענות באמצעות תרשים פשוט בן חמישה היגדים, המקושרים ביניהם לפי סדר הגיוני. התרשים מציג את המטרה המשותפת לשני הצדדים, את הצרכים הלגיטימיים של כל אחד מהם, ואת הרצונות המנוגדים היוצרים את הקונפליקט. לדברי גלטר, התרשים יוצר תמונה בהירה והוגנת של מצב הקונפליקט, המאפשרת לשני הצדדים לקיים ביניהם דיאלוג איכותי. ניתן לשלב את המודל בהוראה, ולהציג באמצעותו קונפליקטים בטקסטים, במקצועות כמו ספרות, היסטוריה, אזרחות, ותנ"ך. באמצעות המודל יכול התלמיד לבדוק את איכות הפתרון המוצע בטקסט, ואף לעשות השלכה ממנו לחיי היום יום שלו. פרטים נוספים על מודל הגישור שמציעה גלטר, ניתן למצוא באתר העמותה; www.toc4ed.org.il

EasyReader ED Ltd.
Building Your Reading Skills Since 1996

קריאה אוטומטית והגיה של השפה האנגלית ב-20-15 שעות

Fonty תוצר של שנים רבות של מחקר ופיתוח וניסוי בקרב מאות תלמידים בעלי יכולות שונות. כולם הגיעו לקריאה אוטומטית

Fonty שילוב של חוקי הפענוח ו"צילום" (sight words)

Fonty שיטה רב חושית (ראייה/שמיעה/דיבור/מישוש)

Fonty שיטה מוכנית על פי הסדר של בניית השפה הדבורה

לקוראים בתחילת דרכם, למתקשים, ולסובלים מלקות למידה ומדיסלקציה.

Easy Phonics בקרוב:

04-6222363
sales@easyreader-ed.com

60 לישראל 60 השנה!
יד לשריון-לטרון
YAD LASHIRYON-LATRUN

"לטרון לא נכבשה אך ירושלים נצלה..."
דוד בן גוריון

יד לשריון לטרון - בשביל הערכים...

המקום להתחבר לסיפור הישראלי שלכם
עמק איילון-מפגש דורות מימי יהושע ועד ימים אלה
הנצחה וזיכרון... חינוך ומורשת... גבורה ורעות
סיורים, ימי עיון וכנסים, תערוכות, מרכז הדרכה וסדנאות, טקסים ועצרות.

www.yadlashiryon.com
תיאום: 08-978432 | (אשרת), פקס: 08-928 1059
res@yadlashiryon.com

■ נאבקים בסמים באמצעות פעילות חווייתית – בבי"ס עמל 1 בקריית מלאכי התקיימה בשבוע שעבר פעילות חינוכית-חווייתית בנושא המאבק בסמים. הפעילות נערכה בשיתוף עם עמותת אל סם.

בחלק הראשון של הפעילות, צפו התלמידים, באמצעות משקפי תלת-מימד, בסרט הממחיש את התהליכים המתרחשים בגוף תוך כדי תהליך ההתמכרות לסם. הסרט הדגים את הנזק הנגרם לגוף החל מהפעם הראשונה של נטילת הסם. בהמשך הפעילות שודר באולם חשוך לחלוטין תסכית קולי, שהעביר את ההתרחשויות במסיבה, המסתיימת בנסיבות טראגיות בשל שימוש בסמים. לאחר מכן הוקרן בפני התלמידים חידון הבדוק ידע ועמדות בנושא השימוש בסמים. על החידון ענה כל תלמיד באמצעות שלט רחוק. עם תום הפעילות, נסעו תלמידי שכבה י"ב לבית החולים השיקומי בית לוינסטיין, ונפגשו עם מטופלים שנפגעו משימוש בסמים ובתאונות דרכים.

■ המש"ציות הפכו למורות ליום אחד – המש"ציות – מדריכות של"ח צעירות, של בי"ס אמי"ת רננים ברעננה, הפכו בשבוע שעבר למורות ליום אחד בבתי"ס היסודיים הממלכתיים-דתיים בעיר.

התלמידות הגיעו לבתי"ס, והעבירו בהם שיעורים בנושא שנת השמיטה. הפעילות נעשתה במסגרת פרויקט מיוחד של המש"ציות בנושא שנת השמיטה.

לקראת הפעילות הכינו התלמידות מערכי שיעור חווייתיים, המשלבים את נושא שנת השמיטה בנושא ידיעת הארץ. השיעורים כללו פעילויות יצירה, משחקים ושירה. להוראה בכיתות הייתה פעילות המשך מחוץ לבתי"ס, שהתקיימה השבוע. במסגרת הפעילות יצאו המש"ציות עם התלמידים לסיור בשמורת "נאות קדומים".

במתקנים החקלאיים בשמורה, הדגו "המורות הצעירות" לתלמידים כיצד התקיימה שנת השמיטה בימי המקרא.

חינוך סביבתי

■ בגן יבנה; תחרות מיחזור בין בתי"ס – ארבעת בתי"ס היסודיים וחטיבת הביניים, בגן יבנה מתחרים בחודש האחרון ביניהם, מי יאסוף יותר בקבוקי פלסטיק למיחזור. את התחרות יזמה המועצה המקומית, לאחר שקיבלה את נתוני המיחזור ביישוב בארבע השנים האחרונות, שלא היו משיעור רצון. לקראת התחרות, שהחלה באמצע החודש שעבר, התקיימו בבתי"ס פעילויות הסברה בנושאים סביבתיים, כמו ההשפעה המזיקה של חומרים שונים על הסביבה, והצורך בצמצום נפחי הפסולת הביתית ובמיחזור. את הפעילות העבירו רכזות איכות הסביבה בבתי"ס.

במסגרת התחרות מביאים התלמידים לבתי"ס בקבוקי פלסטיק ריקים, הנספרים על ידי חברי מועצות התלמידים הירוקות. בכל שבוע מפנים חברי המועצות הירוקות את הבקבוקים שנאספו אל מכולות המיחזור הפזורות ביישוב. לביה"ס הזוכה יוענק שי - מכשיר DVD.

■ ברמת גן; גני ילדים ובתי"ס יוסמכו כ"ירוקים" – 11 גני ילדים ו-2 בתי"ס יסודיים ברמת גן יוסמכו בקרוב כמוסדות חינוך ירוקים. בתי"ס הם הגפן ונטעים.

מוסדות החינוך יוסמכו במסגרת פרויקט עירוני להטמעת החינוך הסביבתי, שיזמו במשותף אגפי החינוך, איכות הסביבה והתברואה בעירייה. מטרת הפרויקט היא לחנך את התלמידים למיחזור ולשמירה על הסביבה. המורים והגננות המשתתפים בתהליך מקבלים הכשרה על ידי מדריכים ממכון ויצמן למדע ברחובות. במסגרת הפרויקט משתתפים התלמידים בפעילות במרכז לחינוך סביבתי של איגוד ערים דן לתברואה בחירייה. הפעילות כוללת סיורים מודרכים באתר, הפעלות ותצפית מפסגת "הר הזבל". כמו כן כולל הפרויקט פעילויות בנושא שימוש מושכל במשאבים, כמו חשמל ומים, הפחתת השימוש בפסולת והגברת המיחזור.

2008 חינוך בישראל
תערוכת הציוד ונותני השירות כמערכת החינוך

נותנים את הקול לחינוך

המפגש המרכזי של ענף החינוך בישראל
כ"ב-כ"ג בניסן ה'תשס"ח 27-28 באפריל 2008, בין השעות: 11:00-20:00
ביתן 10, גני התערוכה תל אביב • כניסה חופשית לאנשי חינוך

תערוכת מציגים

ספרים וערכות למידה, טכנולוגיות חינוכיות, עיצוב סביבה לימודית, תוכניות חינוכיות, תקשורת ומחשבים, אטרקציות והדרכת טיולים, לימודים והשתלמויות ועוד.

כנסים והשתלמויות - בין הנושאים:

התמודדות עם ילדים בעלי הפרעה	"מוח" - טכנולוגיות חדשות בחינוך
התרבות הבין אישית בארגון החינוכי	האינטרנט ככלי חינוכי
מערכת החינוך בתנאי מלחמה	הון ושלטון במערכת החינוך
פיתוח חשיבה יצירתית	מניעת אלימות במוסדות החינוך
יעוץ אישי בנושא פנסיה	יישומי קוד פתוח ומידענות בחינוך

מתחם מיוחד לגיל הרך << פרטים נוספים באתר התערוכה

בחסות:

03-6778220 טל: **www.chinuch.co.il**

סיימו בשבוע שעבר קורס בן חמישה חודשים ללימודי תעופה ומורשת. מטרת הקורס הייתה להעצים את בני הנוער באמצעות השתתפות בפעילות בלתי שגרתית.

הקורס התקיים במנחת המטוסים, שליד מתחם ה"סופרלנד" בראשון לציון, בהנחיית טייסים מתנדבים. הקורס כלל לימודים עיוניים בנושאים; אווירודינמיקה, מבנה המטוס, חיזוי מזג האוויר, נווטות ותעופה. כמו כן כלל הקורס סיורים במוזיאון חיל האוויר ומוזיאון השריון ולימודי טייס באמצעות סימולטור. שיאו של הקורס היה הטסת מטוס ספורט קל. מערייית ראשון לציון נמסר, כי מבין בוגרי הקורס ייבחרו מספר תלמידים, שיוכשרו עד לקבלת רישיון טיס כולל.

מועצת התלמידים יזמה פעילות למען הסביבה – מועצת התלמידים "הירוקה" של ב"ס אורט גבעתיים יזמה לאחרונה, בסיוע הרכז החברתי של ביה"ס, פעילות למען הסביבה בעיר. כהכנה לפעילות האזינו התלמידים להרצאה, שעסקה בנזק שגורמות לכדור הארץ שקיות הפלסטיק, שאינן מתכלות. לאחר מכן יצאו התלמידים,

התלמידים והמורים חילקו לעוברים ושבים שקיות בד רב-פעמיות, והסבירו להם כמה חשוב להפחית את השימוש בשקיות הניילון. במהלך הפעילות נפגש עם התלמידים ראש עיריית גבעתיים, ראובן בן שחר, שבירך אותם על היוזמה.

המחנכים, והנהלת ביה"ס, למרכזי קניות בגבעתיים, כשהם לבושים בתלבושת ירוקה.

התלמידים והמורים חילקו לעוברים ושבים שקיות בד רב-פעמיות, והסבירו להם כמה חשוב להפחית את השימוש בשקיות הניילון. במהלך הפעילות נפגש עם התלמידים ראש עיריית גבעתיים, ראובן בן שחר, שבירך אותם על היוזמה.

בני הנוער מגדירים את זהותם בסיוע המצלמה – מכון ברנקו-וייס ערך השנה פרויקט להעצמת תלמידים בשם "זהות". בפרויקט השתתפו בני נוער יהודים וערבים, עולים חדשים וילידי הארץ. בני הנוער משתתפים בתוכניות התגבור הלימודי, שעורך מכון ברנקו-וייס בבתי"ס על יסודיים ברחבי הארץ. פרויקט זהות התבסס על התפיסה, כי התלמיד יוכל להצליח בלימודים ובחברה רק אם יגבש לעצמו תחושת זהות ברורה. הפרויקט נפתח בסמינר מרוכז בן שבוע, שהתקיים במהלך חופשת הקיץ בפנימיית כפר סילבר שליד אשקלון. במסגרת הסמינר, השתתפו התלמידים בדיונים בנושא הזהות. במהלך הדיונים הגדיר כל תלמיד את מעגלי השייכות שלו – קבוצת החברים, המשפחה, הקהילה, והחברה הישראלית. כמו כן נפגשו התלמידים עם נציגים של קבוצות ועדות שונות בחברה הישראלית. כל אחד מהאורחים הציג בפני התלמידים את זהותו האישית, הדתית והתרבותית.

במשך שנת הלימודים השתתפו התלמידים בסדנאות נוספות בנושא הזהות. באחת הסדנאות למדו התלמידים להגדיר את זהותם ואת סביבתם באמצעות הצילום. במהלך הסדנה התבקש כל תלמיד לצלם פרוטרוט עצמי המתעד את תכונותיו. התלמידים גם קיבלו את המצלמות לבתיהם כדי לתעד באמצעותן את חיי היום-יום שלהם. בסדנה נוספת, הסביר כל תלמיד כיצד משקפות התמונות שצילם את זהותו. שיאו של הפרויקט היה הקמת תערוכה נודדת של צילומי התלמידים בשם "הזהות שלי".

התערוכה הוצגה עד כה במתנ"ס של היישוב ג'סר א-זרקא ובמפגש של התלמידים עם מנחי הפרויקט, שהתקיים בירושלים. פרויקט זהות התקיים בשיתוף עם תוכנית עתידים ו"הפרויקט הלאומי האתיופי" (ENP).

לימודי תעופה להעצמת התלמידים האתיופים – 24 תלמידי תיכון יוצאי אתיופיה, המתגוררים בראשון לציון, נס ציונה ורחובות,

פסח אביבי ו"ירוק" במיני ישראל!

פארק מיני ישראל יוצא בפעילות ייחודית לפסח ומציע מגוון פעילויות ייחודיות: מזמין את הילדים ואת בני המשפחה להגיע ולחוות את חציית ים סוף, ללכת על המים, להחליק על מסלולי מים, לשוט "בים של אילת" ועוד. בנוסף, יארח הפארק תערוכת דמויות מבקבוקי פלסטיק של משקאות קלים ותערוכת עצי בונסאי וצמחייה ננסית. עוד בפארק - סדנאות יצירה מבקבוקי פלסטיק

ניתן לקבל פרטים נוספים בטלפון: 08-9130000.

חינוך התיישבותי

■ **בגרות איכותית** – 62% מהבוגרים בתשס"ז של כפר הנוער הודיות שליד טבריה, נמצאו זכאים לתעודת בגרות. מפקח כפר הנוער, יוסי בר-כוכבא, שלח לאחרונה מכתב למנכ"ל הכפר, אלי שטיין, שבו הוא משבח את הישגי התלמידים. מכפר הנוער נמסר, כי כמעט כל הבוגרים הם בני העדה האתייופית. שיעור זכאות זה עולה בהרבה על שיעור הזכאות הארצי בקרב תלמידים בני העדה, העומד על כ-40%. עוד נמסר מהודיות, כי 20% מהבוגרים קיבלו תעודות בגרות איכותיות, המאפשרות להם להמשיך ללמוד בפקולטות היוקרתיות במוסדות להשכלה גבוהה. תלמידים אלה נבחנו בחמש יחידות לימוד באנגלית, מתמטיקה, ביולוגיה, חקלאות ומדעי הסביבה.

■ **השתתפה בדיון** – שרת החינוך, יולי תמיר, ביקרה בשבוע שעבר בבתי"ס במועצה האזורית אשכול שבאזור עוטף עזה. לביקור התלוו ראש המועצה, חיים ילון, מנהלת מחוז דרום, עמירה חיים, ראש מינהל החינוך ההתיישבותי, יחיאל שילה, ומפקחת המחוז גילה נגר.

תמיר ביקרה בשיעור של תלמידי י"ב במקצוע מחשבת ישראל, הנלמד בביה"ס לבגרות. התלמידים הציגו בפני השרה סוגיות פילוסופיות שבהן הם דנים במסגרת לימודי המקצוע, ושיתפו אותה בדיון.

הביקור נפתח בתיכון מעלה הבשור. בתיכון הוצגה בפני השרה התוכנית הארכיטקטית של המבנה החדש והממוגן של ביה"ס ושל תיכון הבשור. שני בתי"ס יאוחדו בשנה הבאה.

לאחר מכן ביקרה תמיר בשיעור של תלמידי י"ב במקצוע מחשבת ישראל, הנלמד בביה"ס לבגרות. התלמידים הציגו בפני השרה סוגיות

פילוסופיות שבהן הם דנים במסגרת לימודי המקצוע, ושיתפו אותה בדיון. תמיר הביעה לאחר מכן ביקרה שרת החינוך בביה"ס היסודי ניצני אשכול. תמיר ביקרה בשיעורים בכיתות א' וב' והשתתפה במפגש עם תלמידי כיתות ד'-ו'. התלמידים הציגו בפני השרה תוכניות שיזמו לשיפור האקלים הבית ספרי.

מחוז צפון

■ **גשר לחינוך** – משלחת ובה 20 חברי המנהיגות הצעירה של הקהילה היהודית במילוקי שבארה"ב, ביקרה לאחרונה בחטיבת הביניים אורט במעלה בטבריה. חטיבת הביניים וביה"ס היהודי במילוקי משתפים פעולה בתוכנית "גשר לחינוך". התוכנית מתקיימת במסגרת פרויקט "שותפות 2000", של הסוכנות היהודית. במסגרת התוכנית לומדים ביחד התלמידים מטבריה וממילוקי, באמצעות האינטרנט, על הזות היהודית שלהם ועל הציונות. כך למשל הפיקו לאחרונה תלמידי כיתות ח' משני בתי"ס חוברת ובה שירי שלום ואהבה לישראל באנגלית. במהלך הביקור נפגשו חברי המשלחת עם תלמידים המשתתפים בתוכנית ושוחחו עימם. האורחים התרשמו מהאנגלית הקולחת של התלמידים. בעקבות הביקור קיבלה מנהלת החטיבה, ענת תורג'מן, מכתב מהנהלת שותפות 2000 שבו מצוין, כי חברי המשלחת התרשמו מאוד מביה"ס.

■ **סוף לקרוונים** – בשבוע שעבר התקיים בעכו טקס הנחת אבן הפינה לאגף חדש של תיכון אורט שאפעי. האגף ישתרע על כ-1,400 מ"ר ויכלול 8 כיתות לימוד. עלות בניית המבנה נאמדת בכעשרה מיליון ש"ח. בטקס שהתקיים בחצר ביה"ס, השתתפו ראש עיריית עכו, שמעון לנקרי, נציג רשת אורט, ראשי מינהל החינוך ונכבדים מהעדה המוסלמית בעיר. מנהל ביה"ס, מוחמד חג'וג', הודה בטקס לראש עיריית עכו על שהחליט לסיים את "עידן הקרוואנים והצריפים" בביה"ס.

מחוז מרכז

■ **לא יישאר מאחור** – "הצלחת הרפורמה תלויה במנהלים. מנהל שידוע להשתמש נכון במשאבי הזמן, ויכול לקלוע בעזרת הרפורמה בדיוק לנקודות הנכונות". כך אמרה שרת החינוך, יולי תמיר, במהלך ביקור שערכה בבתי"ס היסודיים בן צבי ובר אילן ברמלה, המיישמים את הרפורמה. תמיר הוסיפה, כי הרפורמה תאפשר לטפל בבעיות התלמידים, כך שלא יישאר אף ילד מאחור. בביקור השתתף גם מזכ"ל הסתדרות המורים, יוסי וסרמן.

מחוז תל אביב

■ **מועמדים** – ועדת פרס החינוך המחוזית פרסמה לאחרונה את שמותיהם של ארבעת בתי"ס, המועמדים לפרס החינוך הארצי. מוסדות החינוך הם; תיכון רמות בבת ים, תיכון מפתן ארז בהרצליה, ביה"ס היסודי משה שרת בחולון וביה"ס היסודי ניר בקריית אונו. בראש ועדת הפרס עמד מפקח המחוז, שמואל גרוס.

מנימוקי ועדת הפרס עולה, כי תיכון רמות הפך בשנים האחרונות מבי"ס ממין לבי"ס אינטגרטיבי, המתאמץ להוביל כל תלמיד לזכאות לבגרות. מנימוקי הוועדה לבחירת תיכון מפתן ארז עולה, כי העבודה הטיפולית-שיקומית של צוות ביה"ס מתקיימת מתוך גישה הוליסטית, המתייחסת להיבטים רגשיים, חברתיים, חינוכיים ולימודיים של כל תלמיד. ביה"ס גם מטפח את תחושת השייכות למדינה בקרב התלמידים. מנימוקי הוועדה לבחירת בי"ס משה שרת עולה, כי ביה"ס מפתח תוכניות לימודים ייחודיות, המקדמות את הישגי התלמידים וערכיהם. ביה"ס אף נבחר על ידי גף ניסויים ויזמות במשה"ח לשמש בי"ס ניסוי, ומפעיל במסגרת זו תוכנית לטיפול החשיבה. מנימוקי הוועדה לבחירת בי"ס ניר עולה, כי ביה"ס פועל לטיפול המחויבות האזרחית בקרב התלמידים, הצוות וההורים. בביה"ס גם הוקם מוזיאון בנושא "תולדות מדינת ישראל".

קורס מאמנים מיוחד
שילוב של אימון אישי, אימון משפחתי ואימון קבוצות

מכון שינוי
 המרכז הישראלי לתהליכי שינוי במשפחה, בפרט ובארגון
 09 - 9551973